

ELŐFIZETÉSI DIJ: Postán vagy Pécsenél hához küldve: EGÉSZ ÉVRE 5 ft. — kr. FÉL ÉVRE 2 „ 50 „ NEGYED ÉVRE 1 „ 25 „ EGYES SZÁM 10 „ kr. Legjelenik minden szombat-on. Egyes számok kaphatók. Weidinger Nándor könyvker. (Szedőnyel-tér.)

PÉCSI FIGYELŐ.

HIRDETÉSEK ÁRA: Egy öt hasábos petit sor egy-szeri megjelenésért 6 kr., 3-szorért 5 kr., 10-szerért 4 kr. fizetendő. Minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő. A nyilvántartási díj 10 kr. A hirdelési díj előre fizetendő.

Szerkesztőség: János-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előfizethető helyben: a kiadóhivatalban, KÖZSL JÁNOS úrnál a városbáz épületben, valamint a vidéken minden postahivatalnál. LILL JÁNOS úrnál a budai külvárosban.

Kiadóhivatal: János-utca 8-ik szám.

Kéziratok vissza nem adatnak

A turini ünnep.

Sokáig hatása alatt leszünk ama nagy eseménynek, amely a múlt héten Turinban történt. A kicsorduló könyvek, amelyek végig omlottak az arcokon, az igaz honfiai érzés valódi gyöngyei, a legnemesebb fájdalom igaz ékességei, a szív legáldottabb nyilatkozásai voltak. Oh mily szívesen fölemelkednénk mindnyájan Kossuth fájdalomáig! De ő százszorta hazafiasabb nálunk, az ő fájdalom a hazáért százszorta nagyobb mint a miénk, bár nekünk kettős veszteségünk van; a független hazá és ő... Ő, aki úgy szereti a hazáját, aki előtt nincs más eszmény mint a hazá boldogsága, amelynek eléréseért annyit fáradozott és küzdött... Ő, ki most is, a 40 éves számkivetés remeteségében, egy 40 éves életkor hátrahagyásával soha sem gondol egyébre csak egy ideára, csak egy képre, csak egy földre, a szabad földre, a szabad hazára, a szabad népre, — s midőn őt a szent eszmékért való lelkesedés folytonosságában látjuk élni, de így élni egyedül a sok millió közül s ha így mint ő hazafiak az ő fájdalomában szerett hazánk szenvedéseit látjuk megtestesülvén, miért ne zokogjunk, miért ne sirjunk omló könnyeket, ha megtört alakját szemlünk előtt látjuk, nemzeti dicsőségünk legfényesebb élő alakját, aki 40 év óta keserveg könnyezi mindnyájunk multját.

Akik színről-szinre láthatták a nagy idők eme kimagasló jelenetét, amikor Kossuth Lajost a 850 magyar a körében üdvözölték. A lelkesedés kitörésének hatalmas moraja alatt megrezdült a föld a lába alatt, zúgó éjlen és tapsvihár ringatta meg a levegőt s mikor lecsendesült a lelkek csatája s nem lehetett egyebet hallani mint a liuktető szívek gyorsabb dobogását, megszólalt az ősz remete édes hangja előbb csak gyengén, simán, fúvalaszerűn, végre mind melegebben, érezzeleldebb és elmondta hogy: „szeretnék hazamenni... a dobogó szívekre lélekzetet elfojtó kínos fájdalom érzekedett alá és sirt, zokogott 850 ember.

Mikor Kossuth másfél óra hosszú tartó beszédét befejezte, boldog-

nak érezte magát az, aki legelőbb jutott közelébe, hogy ruháját vagy kezét megcsókolhassa.

A beszéd varázsa leirhatatlan hatást gyakorolt a jelen voltak közül még azokra is, akik a kormány pártjához tartoznak; s azok, akik Kossuth Lajos szónoklatait 40 év előtt hallották, csodálattal konstataálták, hogy az „öreg úr“ az ifju szónoki hévből, a meggyőző erő, az érvelés hatalma, a szerkesztés összeállítása, s a mondatok csoportosításának ügyességéből mit sem veszített s ha nem látták volna maguk előtt Kossuth ősz alakját, alig hihették volna el, hogy nem egy ifju, hanem egy a sir szélén álló csaknem 90 éves aggastyán szavait hallgatják.

Kossuth beszédjének befejezése után kimerülten hanyatlott vissza székébe. A remiszenczenziák, amiket a pár óra alatt tett, kifárasztották.

Az ebéd lefolyása alatt hatásosnál hatásosabb jelenetek váltották föl egymást. Mikor Hefi Ignác üdvözölte az ősz kormányzót a fájdalom annyira erőt vett rajta, hogy sirva fakadt. „Nincsen az számkivetve, ki milliók szívében lakik“ — ez volt Hefi beszédének a mottója. A lelkesedés tomboló moraja követte a szónok szavait, aztán 850 hang énekharmoniaja adott a mottóra választ: Kossuth Lajos azt izente...

Az egész európai sajtó foglalkozik azzal, ami Turinban történt, sőt legnagyobb tisztelettel említik Kossuth nevét s a magyar nemzetet a mely oly hű ragaszkodással viselkedik egykori kormányzója iránt. Az ünnepeket, a fogadtatás Turinban oly fényes volt, amilyent ott régen láttak, s így anélkül, hogy Kossuth politikai enenciációt tett is volna, az európai sajtó szívesen megemlékezik a lélekemelő jelenetekről.

De a politika elkerülhetlen volt. Kossuth mindenekelőtt köszönetet mondott az óvációért, melyben részesítették. Tudja, hogy ez nem politikai demonstráció és ezért nem fog pronunziamentokat mondani. Magyarország egy államférfia nemrég mélyen megsértette a nemes francia nemzetet és lelkéből örül annak, hogy a magyar közönség nincs egy véleményen azzal az államférfiával, mert ime

ezrenként zárandokolnak el a francia fővárosba, hogy ott a munka templomban leróják tiszteletük adóját.

Ezután Kossuth áttért a magyar viszonyokra és élesen bírálta a kormány működését.

Kossuth nemcsak érdekes, de fölötte fontos dolgokat mondott el. Bol-dogok, akik színről-szinre láthatták és hallhatták. Irigyejük töltük a szerencsét. Mi távolról üdvözölhetjük csak a nagy hazafit remeteségében, aki olyan messze távol szintén soha sem feledkezik meg rólunk mint ahogy mi nem felejtjük el őt soha.

S nekünk pécsieknek még egy tartozásunk van Kossuth Lajos iránt melyet, csodák csodája, eddig még nem róttunk le.

Pécs város hazafias közönsége, mely 1869-ik évben országgyűlési képviselőjévé választotta meg Kossuth Lajost; Pécs városa, mely a jó öreg 80 éves korában oly melegen, oly lelkesen üdvözölte; Pécs városa, mely mindig a legtisztább s legőszintébb honfiai hévvel ragaszkodott Kossuth-hoz s nagy nevével szíve szentélyében drága ereklyeként őrizte; mindezekig nincs azon derék városok sorában, melyek őt díszpolgárokul választották.

Ezt a hibát, ezt a mulasztást helyre kell hozni; mert szégyen a városra.

A legközelebbi városi közgyűlésen kiáltsa ki Pécs város hazafias közönsége — díszpolgárává a nagy Kossuthot.

Még mindig nincs késő!

Kossuth üzenete.

(Folytatás és vége.)

Hanem az idők megváltoztanak s megváltozott velük viszonyom hazám iránt. Huszonegy éve már — (nagy idő e két tünékeny nemezdek életében, de nevezet életében csak egy röppenő percz, melynek kettényesét mindaztal együtt a mi vele járt, a nagy vágásokban mozgó történelem logikájának egyetlen dobbanása enyészte slyesztheti nyomtalanul) — huszonegy éve már, hogy nemzetem maga töltötte ki kezéből a zászlót, melyet kitartással vetett bizalommal magasan lobogtatva nevében a világ előtt.

Azonban ha csak ennyit tett volna nemzetem, sajogna keblemben (mint sajtó is mind halálomig) az élet elvesztés fájdalmas sebe, de panasz nem jönne akmarra.

lábaimon is. Dehát nem is hiába faradok én ilyen sokat! Már hallottam egy kolle-giántól, hogy nem soká fog késmi kitüntetése. Annyi temérdek pénz beexequál-tam mostani utamban is. — hozzá meg olyan helyeken, a hol a magas állam adója már csaknem behajthatatlan volt — hogy én egész jogsosan varom sőt, követeltem a kitüntetést. Hogy ne! Mikor annyit küzdök, faradok az állam jólétéért, hogy végre valahára rendes egynegyedbe jöhessen az állam háztartása! (No ha így viszi Pista barátunk a dolgait, biztosra vehető, hogy a közönséges osztrák magyar államnak maholnap nem marad adóssága.) De lassa édes szülikém! sokszor kellemetlen „affaires“ is éri ám az embert. Képzélje csak azt a szörnyű, hallatlan sértést a mit velem magasztos hivatalomban (sic!) a zinkováci bíró cselekedett! Ugy fel vagyok ellene ingerelve, hogyha most itt volna, ki mennek vele talán még — párbajra is. Huh! Hogy is van csak az a nóta: „megverek valakit... (Lám, a végrehajtó ur még kedélyeskedni is tud.)

— Nono, csendesülj egy szülöttem! „em érdemes neked, egy nagy kir. végrehajtónak, (e szegény, együgyű asszony csakugyan azt hitte, hogy az ő fia, mivel nagy kir. végrehajtó: tehát több a szolgabírónál, de talán még a főispánnál is!) egy haszontalan bíró miatt annyira felháborodni. Ne félj! Majd megveri a bírót a jó Isten, hogy nem adott kocsit, s ebbe a sárba-vízbe gyalog kellett nekem a te „hü“ életparódoz hazajönni. Pedig ni! az új csizmát huztat fel.

— No hiszen csak szemem elé kerüljön még egyszer, vagy csak egy kraj-czárral legyen is adósa az államnak: tudom Istenem, megkeserült! (Közinték legyen mondva édes szülikém, nem is volt nekem semmi beexequálni valóm Zsinkovácson, midőn a bírótól kocsit kér-

Hogy vajjon teljes és biztos lehet-e egy ország állami önállása s kormányzati függetlensége, ha uralkodója nem csupán azon országból meritheti hatalmi vágyai, hajlamai (s mert ember, ezt is mondhatjuk) szeszélyei megvalósítására az erő forrásokat, mint hogy más országoknak is uralkodója, kivált ha ezek olyanok, hogy géniuszok, történelmi jellegűk, szellem irányuk, szükségleteik, aspirációik, hogy úgy mondjam: életalajuk egészen különbözők s érdekeik eltérők, gyakran ellentétesek; lehetséges-e ily esetben a kétféle egyenlő mértékkel mérés; lehetséges-e az, hogy az egyik előnyben ne részesüljön, a másik rovasára, vagy hátrányban a másik előnyre, valóság lehet-e ily esetben az önállás? ez oly kérdés, mely fölül különbözhetnek a vélemények; a tudomány azt tanítja, a tapasztalat azt mutatja s én is azt hiszem, hogy nem lehetséges; de hát őseink lehetségesnek hitték s e hitben fogadtak el az ugynevezett pragmatika szankciót s e hitben alkották meg az 1790. 10. alaptörvényt.

Igaz, hogy az élet e hitnek nem adott igazat, a kikötött állami önállás és kormányzati függetlenség csak papiruson volt meg, az életben nem; amolyan írott malmast volt, a rák ott figurált a levélben, de a szatyorból kimaszott és országos bajaink, nyomorúságunk, szegénytelen hátramaradásunk mint kűtfőre, erre és azon kénytelensége voltak visszavezethetőek, hogy időnként, éruket az idegen érdekek nyomása s a hazánk önállása ellen törvő idegen hatalmi befolyás prepotenziaja eleni védekezésben kellett felemésztenünk; a mi annál keservebb feladat volt, mint-hogy a becsi udvar azzal biztosította maga számára az egyházi és világi oligarcha antikusságát, hogy támogatta annak anti-liberalis szűkbeállítását; hanem őseink egyet emulasztottak, nem gondoskodtak arról, hogy hazánk szerződésleg kikötött önállását és kormányzati függetlenségét intézvényes biztosítékokkal vegyék körül, melegekedtek elismerésének újra meg újra törvénybe ígatasával; hát én voltam az, a ki azt mondom — és isten a bizonyoságom, hogy tiszta, őszinte lojalitással mondtam — kisereljük meg, tegyük meg a mit őseink tenni emulasztottak, talán sikerül őszibangaszba hoznunk a királyt és a nemzetet, a lojalitást és hazánk szabadságát, az alattalói ragaszkodást és a haza szent szeretetét és ennél többet még akkor sem akartam, mikor az európai konkluziók megalkotották a trónusokat; én indítványoztam és vittem keresztül az 1790: 10 ik alaptörvény ama közjogi intézvényes biztosítékokat, melyeket követtársam Szentkirályi Mór tolla az 1848-iki törvényekben alakba öntött.

És azok az intézvényes biztosítékok az írott malmasztott csakugyan valóságga fejlesztették.

Magyarország önállóvá lett, a nemzet

tem. De hát meg se gondoltam azt, hogy egy toprongyos falusi bíró nem tesz eleget egy nagy kir. végrehajtó akaratainak. (Egy nagy kir. végrehajtó!) No várj csak te dolyfoly, semmiházi bíró!

— Lassabban, lassabban én édes magzatom! Hátha valaki meghallja! Még bizony baj talál tégedet is, anyadát is, meg a te „hü“ feleségedet is. Jobb lesz bizony mondom, menj be a te feleségedhez, és vigasztald meg az ő búbanatos szívét.

— Jól van hát no! Isten neki! Ne mondja édes szülém, hogy nem vagyok jó, engedelmes fia. Megyek. S tudom olyat czuppantok a két orszárára, hogy beillik Uchaczius dörgedelemnek is.

— Ugy-ugy, menj!

— De már édes Miskám! — kacsin-gatott hamiskásan a menyecske — mit mondan a nagy kir. végrehajtó ur, ha megtudná, hogy te nekem hüségét esküdtél, s még el is akarsz a faluból szöktetni! De mit mondana a te szelid, ibolyakék szemű Eufrosinád, ha csak sejtene is, hogy te milyen csapodár vagy. Tudom, hogy ő most is utánaud sóhajt.

— Marcsa, Marcsa! Ne kinnozz tovább! Légy enyim! Esküszöm neked az ég minden szentjére, hogy valamenyi végrehajtó van e földön — hogy irmagja se marad-jon — mind elküldöm a más világra... még ma; és legelőször a te malmasz urad-at, a ki éleg bolond, hogy az állam ér-dekében annyit ló-fut. Azt hiszi a sültbűltű füles, hogy valami magas hivatal, vagy érdemelet kap, (no, az igaz, hogy a „kinkindü“ szabadelvű klubban épen most foly a tanácskozás arról, hogy a hüségés államvégrehajtók számára minő érdemelet készítsenek) és e miatt itt hagyja, ma-gára hagyja az ő aranyos Marcsáját, a „hü“ feleségek példányképét, a ki most

képviselőnek felelős kormányza a szó tel-jes értelmében azzá lett, a minék nem felelőség, hanem minden idegen avatko-zás kizarásának jelzése az 1848: 3-ik törvényben czimzettük „független ma-gyar kormány“; és az országgyűlés nem csupán az országközi ügyeknek rendezésére sorított statuarius hatósági gyű-lekezet, hanem a valóságos állami jellegű alkotmányos élet legmagasabb attributu-mainak körében is szuverén hatóság par-lamenttá lett, és én csak azért imádkozom Istenhez, hogy mindig meg minket habo-ritlan békével, miszerint hazánk független-sége úgy az erkölcsi és szellemi, mint az anyagi éren hatást kifejtesse, és az önzé-lialtság érzetnek varázserője 10 év alatt paradicsommá teszi a sokat szenvedett Ma-gyarországot, melyet az elégedettség lelke-sítő érzete, a nemzet jogait tiszteletben tartó királyi szék dühödtelen ostromlva alakít.

A sors könyvébe más volt megírva. Epp azért, mert amaz intézvényes biztosíté-kok magy hazánk esküszöleg írott ma-lasztá nyomorított függetlenségét valóságga tették, a becsi udvar „döntő körei“ (melye-ket, nehogy a szó magasabban talájon, szép udvariasan kamarillának nevezünk) magukat azon biztosítékokat támadták meg, annyira mentek a tény hamisításban, hogy a biztosítékoknak még jogszerűségét is kétségbevonni nem atallának. És ezt Ma-gyarországban, a hol nem a nemzet bírja a királyi ajándékból a maga jogait, szabad-ságát, hanem a királyi ház van a trón bir-toklásában a nemzet ajándékából; annyira mentek, hogy hitszegésük ostromba álcázása végett még palotaforradalmat is csináltak; a királyt, ki hazánk függetlenségének intéz-vényes biztosítékát (természetesen utódit is kötelezve) szentesítette, féltelték, misze-rint Pilátusként kezeiket mosva alkalmuk legyen azt mondani: „nem mi tettük, minket nem kötelez.“

Csunya historia ez, de nem az a „ud-var“ történelmében. „Es ist eine alte Ge-schichte, doch bleibt sie immer neu.“

Hogy mi következett? Tudva van. Na-gyon keserve emlékezett dolog az, de nagyon tanulságos. Nincs meggyőzőbb tanító, mint a tapasztalás. Csoda-e, ha engem ki-ábrándított azon lojalis illúziómból, melyet két különböző érdeklő koronának egyhelyre meg-ferhetese földeki táplálni hajlandó valék?

Bizony kiábrándított. Hanem jobban borzadok hazám szenvedéseinek gondolatá-tól, mint szeretem nézeteimet. Én is fel tudom fogni, mit akar ki, hogy vannak esetek, midőn a jobb a jónak ellensége. Megirtam még 1867-ben Deák Ferenczhez intézett levelemben, irtam és mondtam másszor is és ismétlem most is, hogy ha megvalósíttatnék — nem az előttem megfoghatatlanul me-tamorizált 1867-iki, hanem az 1861-iki Deák Ferenczuek programja; én ugyan nem tagadnám meg elvemem, s alá-zattal viselném mind halálomig a bontalan-ságot, melyet politikai religióm réam hárit,

is eped és sóhajt az ő Pistája után — deklamálja lyrai hangon, romeói érzelme-l, a szerelem bútvós hangját Miska, derékon kapva Marcsát, s orszáját meg-számlálhatlan csókál borítva el.

— Oh te, te hamis! Hogy el is tudsz te engem csibáítani! Ki hitte volna, hogy a szép, költői lelkű (legalább a neve az) Eufrosinát, kis feleségedet valaha el tudod miutram (Marcsa megpróbáltl szemeit szeme-méresen leslítani) hagyni, felejtetni. Oh te te! Jöjj hát ide, kitárt keblemre, ha úgy szeretsz...

— Igen, igen — hangzik a mellék teremből a nagy kir. végrehajtó ur szava — jövök... jövök, nemcsak anyámnak unszolására, de hát már régen láttalak, te bus Marcsa!

— Hamar... hamar — sürgette a tetten kapott szerelmes Marcsa az ő Miskáját. Oh Istenem... Istenem! Hová is bujtassalak? Hamar ide be az ágyba! Vagy nem, jobb lesz... az ágy alá.

— No feleség, itt vagyok, mit főztél ebédre?

— Te csunya, rossz ember! Hát — mikor olyan régen láttalak — legelőször is azt kérdezted: mit főzök? (S a „hü“ feleség meghajolt, hogy kőtenye sarkával letörölje azon könnyeket, melyek sehogy sem bírtak előjönni.) Hát meg se csókolsz? — próbál pityeregni a menyecske.

— Jól van no! Ne pityeregj! Nem szeretem a könnyeket. Látok én egy is elég könnyet, mikor dicső hivatalomat folytatom, ... egész tenger is lehetne ezen könnyekből. Hát legalább te ne szaporítsd. Nem banom no, jer csókölj meg. Aztán főzz jó ebédet, jó tejfölös csuszát. En addig rágyujtok makra-pipámra; tegnap kaptam jó, verpeléti szlú dohányt

(Vége következik.)

T Á R C Z A.

A hü férj és a hü feleség.

(Humorosz.)

Soha az életben olyan két jó barát nem ismertem, mint Pista és Miska. A hajdani időkben Dámon és Pythias — az ő hü, törhetlen barátságukhoz képest — valóságos ellenség volt. Ha Pista dicsősé-ges hivatalában, (mert hát tudni kell, hogy a mi hőstünk szörnyű nagyra volt hivata-lával; noha Miska e hivatalt mindig csak „állapot“-nak nevezé) mint nagy kir. vég-rehajtó a szegényeket préselte, megkönyvit-vén a keze alá esőket még az utolsó vánkostól is, — mondom, ha Pista egész a lelkesedésig tizte mesteriségét itt és ott: hát akkor Miska csupa barátságából át-átrándult Pista feleségéhez; a falusi volt bakternak tűzrólpattant leányához, a tulpi-rosz pozsgás Marcsa végrehajtóné „teins“ asszonyhoz.

Már hiszen azt meg kell adni, hogy Pistának jó izalése is volt, midőn keblének hüsege, e bazsarózsa előtt kitárta szívét, s megkapta kezét; ugy anyira, hogy most a falu nagya és kiesinyje — el kezdve bíró uratól, le egész a falu vé-gén cigánykereket hányó apró kis pur-dég — ugy nézi őket, már t. i. a vég-rehajtó urat, és hü élete párját, mintha valami magasabb régióból származtak volna.

De meg is érdemelték. Az államnak hüségesebb szolgálja, végrehajtója nem le-hetett, mint Pista, ki ott is volt, a hol nem volt. Hü oldalbordája pedig olyan kac-zkásan be tudta fejté kőni ama pirok ken-dővel, melyet férje ura a legutolsó zsi-bó vásárról hozott: hogy még a plébánus ur káplánjának is megakadt rajta a szeme. Hát még ha bokorugró szoknyáját a szél ide-oda hajtogatta, s ingerlően tüttek fel

de elismernem, hogy nemzetemnek volna oka nagy szenvedések árán többet nem megenyleni.

Hát nem azért zúgolodom én, hogy nemzetem magától kieszéljen a zászlót, melyet nevében magasan lobogtatott a világ előtt, nem azért, hogy engem cserbenhagyott, s hogy vezérletemet megtagadta, hanem mely lelki fajdalommal azt panaszlom, hogy elvem megtagadást azon sarkalatos közjogi alapvetelődésével kötött össze, mely a magyart vándorépítőportól államalkotó nemzetté tette, a melyhez való tartóztatlan ragaszkodás volt ezéves életének őrangyala, s mely jövőjének létfeltétele; panaszom nem az, hogy annak az elvnek ilyen vagy amolyan formáját, hanem hogy magát az elvet adta fel, panaszom az, hogy az 1790: 10-ik alapvető feladalmat lemondott arról, hogy Magyarország szabad s egész kormányzati rendszerében független ország, mely semmi más országnak vagy népknek leköve nincs, hanem saját önállóságát; panaszom az, hogy államközösségre lépett Ausztriával, azzal az Ausztriával, melyről csak rövid hat évvel előbb, 1861-ben, magának Deáknek saját szavaival az egész nemzet egyhangúlag vallotta s kimondta, hogy közte s Magyarországnak közti a p r a g m a t i k a s z a k z i ó szerinti más kapcsolat nincs, mint az arálkódó közössége; panaszom az, hogy Magyarországnak Ausztria-Magyarországot, Szent-István birodalmából Osztrák-Magyar monarchiát csinált — nem osztrák és magyart, a mi csak a monarchia közösségét jelezné, hanem egyszerűen Osztrák-Magyar monarchiát, a mi államközösséget jelez, panaszom az, hogy a magyar haza ezredéves történelmében hallatlan csapást, hogy 1867-ben ki lett mondva, a magyar nemzet akaratának lett törvény által kimondva, hogy Magyarországnak nem kell egész kormányzati rendszerében független lennie.

1861-ben Deák indítványára kimondották nemzetem képviselői, „az ország szabadsága nem oly sajátjuk, melyely szabadon rendelkezhetnének, hittükre bízta a nemzet annak hi megőrzését, s ok felelőse érte a haza és saját lelkiismeretük előtt." E szent igazságot véve fel állapont, én az a haza szabadságát feladó törvényt jogszertnek el nem ismerem, s hiszek istenben, hogy ha a végzetek könyvében nemzetem számára még van jövőd feltartva, az sem fogja azt jogszertnek elismerni.

Hát mi változat idézett elő e törvény, mely a haza függetlenségének meg elvét is feladta, az én helyzetemben hazám iránt? Előidézte azt, hogy én a hatalom számítottjából saját nemzetem számítottjává lettem, s már 22 év óta az vagyok.

Szomorú változás ez helyzetemben, nagyon szomorú, mert mások megtehették, hogy rosszuljál a haza függetlenségét feladó törvényt s iparkodnak békés és törvényes uton azt megváltoztatni, de tényleges utalmának magukat átvették, — én ezt nem tettem, — engem azért, hogy az uralomnak magamat csak egy percze is alávessem, jogszertem, lelkiismeretem, a hazam jövőjének érdekeivel számolva kivül még esküm szentsége és sajátlagon kivételes helyzetem elutasítatlan logikája elíteltan; másrészt pedig lesni hontalanságomban az idők változatos folyását, hogy vajjon nem akad-e újból alkalmam oly-nemű működésre, mint a minőt a hatalmi erőszak ellenében nemcsak jogosnak és szabadnak, hanem kötelességnek is tekintetem, s ma is ilyenek vallok; ez olyan dolog, a mire minden hibái s rossz utra tévedése mellett is fini szeretettel tisztelt nemzetem ellenében meg csak gondolni is bűnök tartanam: annak tehát, hogy saját nemzetemnek számítottjává lettem, azonfelül, hogy egész életemre rá lett általa tiltva az életvezetés bélyege, személyemre még azon következése is van, hogy az a parányi erőmardék, melyet még szívbem lüktető érzetek, a legteljesebb tehetetlenségre lett kárthatva, a szó leg-szorosabb értelmében senki és semmi va-gyok, a széttuzott multnak idegen földre zavart egy haszontalan porszeme, melynek legkisebb értéke sincs.

Az abszolút tehetetlenség érzetéből merítetttem a meggyőződést, hogy haszontalan dologt mondának, ha abban törém ősz fejemet, hogy evidenciában iparkod-jam tartani tires hanggá pusztult nevemet, akár a világ, akár saját nemzetem előtt. Nem is teszem. A reklám-csinálás nem mesterségem. Idekint elzárkóztam az em-beri társaságtól, tölem telbetőleg mindent elkövetek, hogy fejtegy legyek; amott a távol hazában már évek óta csak igen ritkán hallattam szavamot, csak akkor, ha vagy az illem parancsa, vagy valamely kötelesség érte kényszerít, de sohasem oly számításal, hogy figyelmet vonjak magamra. Csak egy dolog van, a mi pusztulása jutott életem gonderhes magányá-ból hallgatagot is hangosan kiált a távol haza felé, ez „h o n t a l a n s á g o m", s ez nem oly kiáltás, a mely kedvezhetne a jó indulatnak irántam, mert ez a szemre-hányás nem mondjam a tiltakozás kiáltása nemzetem jogfeladó viselkedése, s azon biraktilremlő derékbeadás ellen, melyely magát mind tovább és tovább engedti sik-lasztatni a birodalmi egységbe beolvastás felé, mely síklón már odaig jutott, hogy magy ember már még csak tartalékos hadnagyos sem lehet saját hazájában, ha csak osztrákmérettől meg nem tanul, és szemrehányás, ne mondjam tiltakozás az a hallgatag kiáltás, az önzertes nem-zetek történelmében példátlan rezignáció ellen, melyely az idegen érdekek prepo-tenziájának jármát viseli.

Ha mindezekhez hozzáveszünk, hogy

jelenem nem számít, hogy jövendő már nincs mint a közel sir, hogy negyven év óta nem láttam hazámat, hogy kortársaim legnagyobb részben elhulltak, engem te-hát az országban már csak nagyon keves-is ismerhetnek személyesen, s hogy tölem, ki az emberélet rendes határát messze tu-lahadott koromnál fogva már mind a két lábammal a sírban álva, lesem a billen-tel, mely belefektet, a föld háta senki-nem sem várni, sem félni valója nincs; hát mindez együttvéve olyannak mutatja helyzetemet, hogy az egyenesen kihívni látszik szerény nevemre a feledést.

Hát miként történhetik, hogy az a fátol, mely a nevemmel kapcsolatos multa szorítottat, szerény nevemet feledéssel nem takarta be? Miként történhetik, hogy az utóbbi időkben sokkal sürűbben, sokkal nagyobb mértékben, sokkal jelzőbb mo-dorban részeshlők hazántól a kedves meg-emlékezés tanúsításaiban, a rokonszenv, a ragaszkodás, a szeretet biztosítékában, mint hosszú hontalanságom alatt mászom, akár mikor? Miként történhetik, hogy e tanúsítások, e biztosítások a helyett, hogy esőkönnének az időnek mindent elnyívó befolyása alatt, a legközelebb multban évről-évre megszaporodtak s egy nemét a nemzeti kegyeletnek öltve, még oly helyen-is tért hódítottak, melyeknek a köz-élet mozzanataiban előltnó politikai irán-yától engem egy rengeteg ír választ el és pedig tért hódítottak mind a mellett, hogy az, a mit (tény elismerési vagy csu-foldási számdékkel-e? nem kutatom) né-melyek nevem kultuszának nevezgetnek, bizonyos körökben a lojalitással össze nem nem egyeztethetőnek híreszteltek?

Az időnek oly jele ez, melynek más magyarázata még csak nem is képzelhető, mint az, hogy itt oly nyilvánvalóvá tnik fel a magyar nemzet értelmi világának, melyben 1848-iki és 1849-iki korszak ér-zelmeinek kultusza, a magyar haza sza-badságának eszméjében kulmináló hagy-mányainak kegyelele lüktet; az idő azon jeleinek egyike ez, melyekből, a ki nem vak, megláthatja, a ki nem síkhet meghall-atja, a ki nem hülye kiolvashatja, hogy amár a törvényhozás és kormányzás sze-kerére már 22 év óta döcögő kátyúról ká-tyúra a jogfeladás azon kerékvágásában, melybe a tal lenesés Ezsau bölcsesség belezőkkenetése s a röpénő percek op-portunizmusá által uralt pártérek még ab-ban is kezére jár az aposztázának, hogy a közélet szekerét abba a kerékvágásba mind mélyebben belevágassa, de azért az 1848—49 korszak vezéreszméjével mér-ben ellenkező közös miniszterese, közös delegációs, közös vánterleltese, közös bankos, németül vezényelt sárga-tekete zászlós, közös (helyesebben császari) had sereges és isten a megmondható mi min-denféle közös osztrák-magyar állapot, ha ténit is, a vélt kénytenségek miatta, de bízem nem kedveltetik Magyarorszá-got, nem vert gyökereket a magyar nem et szívében, nem teleg meg ezeréves törté-nelében gyökerező aspirációjának, nem él-gíti ki vagyait, nem nyugtatja meg ér-zelmeit, nem ad neki kárpótlást a rengeteg áldozatokért, melyeket viselnie kell; ez annak a kuffeje, hogy napról-napra kife-jeszteltesebb kegyelettel apólia lelkében az 1848—49 korszak emlékeit, vizgat keresve bennük a jelen, reményt a jö-vendő számára.

Nem oly emlékek ezek, melyek csak röpénő óhajit hoznak az ajkakra, mint hoz a megvénülő asszony ajkaira szép leány korának emlékezte; hanem olyanok, melyben törekvést eszárta a nemzeti ö-nérzet melege és a mi ma érzelme, honlap akarát leend, melyet az alkalom tetté ér-lelend.

A hivatalos Magyarország fátol vet-tett ez emlékekre, de a nemzet szíve, lelke nem vetett; nem is fog vetni soha! kiirthatatlan gyökeret vertek azok a ma-gyar nemzet szívében, lelkében; kiirhatat-lanokat, mert az értekné vallások kultusza nem érzelges dolga, mely lobban és lohad, hanem történelmi kényszerlős az ezéveses mult elutasítathatlan logikájának elutasít-hatatlan törvénye, az erkölcsi világrend törvénye, melyben az istenség újja nyilat-kozik.

Ez emlékek kultuszából erednek a megemlékezés, a kegyelet, a jóakarát mind-azon tanúsításai, melyek életem leszálló nazjának szomoruan boros végalkonyát fel-deregetnek, nem nekem, haszontalan rommá züllött vén emacerné szolanak azok, hanem szolanak ama nagy idők lélekemelő ö-nérzete buzdító emlékeinek, melyekkel a jogfeladás megpuhult idősza o ly arez-pírló enteltében áll.

Az én szerény nevemnek e visszaem-lékezéseknél csak a telefon szerepe jutott, melylyel a multak emlékeinek szelleme bele kiáltja szent hagyományait a jöven-dőbe.

A nagy britt költő mondja, hogy a bi hétéfő meghal, kedden már nem tudja, ha neve emlitették-e még, vagy fejtegye vol? Az én ajtómon már nagyon hallha-tólag kopogtat az a hétéfő, melyre az a kedd következik. Hát ne legyen — kérem — negyészere magyarázva, vagy kicsiny-ítésnek véve, ha bevallom, hogy én, ki a népszerűségnek, mint hatalmas segédesz-köznek a hon javára ezéző igyekezetben hasznát már nem vehetnem, mint ember, közönségnek tekintem azt, hogy nevem megemlékezés tárgya marad-e, vagy el-süllyed a feledés enyészetébe, hanem mint hazafinak, örömmre válik hazánkfiának szíves megemlékezéseiből azt a reményt meríthetni, hogy szerény nevem mint a nagy idők nagy emlékeinek hanghordozója,

mint gyújtó jelszó, mely programot kiált, hazánknak talán még síromból is némi szövegletet tehet, mert hiszen meg vagyon irva, hogy az a hang találja legjobban az utat a szívéhez, mely az élőkhez a sír-ból szól.

Ily érzelmekkel él a hála lelkemben, a jóakarát tanúsításaiért, melyekkel a ha-zánból megítéltem. Jeleket látok fel-tűnt, melyek azt mondják nekem, hogy nemzetem kiirhatatlan aspirációi a nemzeti kegyelet hervadhatatlan bokréjátát köztögetik a multak szívemelő emlékeinek oththon a hazában. A hervadhatatlan bokré-tába egy hervatag nefeletis szalát tévesztett bele számomra a gyarlóságaimt elnéző jóakarát, mely érdemnek nézi a kötele-ségérzet becsületes szándéku igyekezetét. Megilletődéssel emelem ajkaimhoz a ked-ves virágzásat, s hő háláérzettel mondok érte köszönetet, de a huszertet religió-jának ájtatoságával istenhöz azért imad-kozom, hogy adja áldását a hervadhatatlan bokrétra, mely a hazafini kötelességre into hagyomány gazdag emlékeknek szól.

Huem az áldás munkára vár. A léányzó nem halt meg, csak aludt, soka aludt, de ébredjék. Ne adja isten, hogy újra elaludjék. „Sursum corda."

Turiban. Juniusban 1889.

Kossuth Lajos.

Tanügy.

A megyei tanügy köréből.

Halász István kir. tanfelügyelőnek a megyei köznevelési bizottság I. h. 9-én tartott ülése előtérített félévi jelentéséből a következőket emelhetjük ki: A kir. tanfelügyelő az elmúlt tanév folya-mán 61 községben, 4 pusztán és 3 tele-pen meglátogatott összesen 89 iskolát 106 tanteremben. A meglátogatott iskolák kö-zül mint legjobbat kiemeli pécs-és sza-bolesányait, azután a hássági, egergházi, monostori, vörösmarhi, német-mároki, ma-issi, vókányi, bááni, arpdái, sepsi, főher-cseglaki stb. iskolákat. Nem kedvezőleg nyilatkozik különösen a gör. keleti isko-lákról, kivéven a ráczotósiát.

A magyar nyelv oktatási eredménye-vel — általánosságban nincs megelégedve; mert mint mondja, a legtöbb helyen egy-csomó szökecskületnél alig visznek ki többet a gyermekek az életbe a magyar nyelv-ből, mit inkább a tévesztett módszernek, mint a tanítók akarathányának tud be. Sokkal többre becsüli ezen esékely er-deményvel szemben azon hazafias szellemet, mely az iskolákban uralkodik s mely a tanítók oktatását átlengli. Különben a nyelvnek, miként való tanítása ügyében ismételve intézkedett. De kiemeli a banya-telepi, szabolesi, darázsi, monostori, bááni, maissi, arpdái, bodolyai és a villányi isko-lák magyar nyelvi eredményét.

Kedvezőt jelent az építkezésekre nézve. Új iskolát, tantermet esetleg tanítói lakás-építéket: Monostoron, Vörösmarton, Dar-razson. Átalakított vagy újra épített isko-la: Keöben, Bezedeken, Szent-Mártonon, Majsison és Bolmányban (ág.). Az építés iránti előkészületek folyamatban vannak: Kacsfaluban (ág.), Albertfaluban, Laskataiban, Izsepen, Nyomján és Ola-szon. A 2-ik tanterem berendeztetett és a tanítói állomás szervezettelet Szent-István-ban; ez utóbbi áll Baranyavárra is.

Majsison, Beremenden, Szent-Istvánban és Kacsfaluban intézkedett, hogy a háznál tanuló növendékek a törvény 7. §-a érte-lmében vizgát tegyenek.

A tanfelügyelősgé igkötőjába — a lefolyt fél év alatt — beérkezett 940 ügydarab, ebből elintéztet nyert 832 db., elintézés alatt van 108 db. A hivatal ré-zéről elküldött levelek száma 1108 db. Három özeveg nyugdíja nyert elintéztet; Mussong Mátyas jagónoki tanító pedig nyugdíjaztatott.

A löési, dunaszekcsi, baranyavári, rácz-mecskei és szabolesi rk. iskoláknak a törvény 151 §-a értelmében való meg-intése iránt a lefolyt év alatt szinten tőr-tént fölterjesztés. A községi iskoláknál két tanítói választás volt: az egyik Német-Bolyban, hol Pecz Lujza és Devecserben, hol Ritlingar F. lón megválasztva.

Előterjesztést tett továbbá a bolmányi közs. isk. alapjövődlemének és számadá-sának a helyszínen leendő mielőbbi meg-vizsgálására nézve; mely előterjesztés el-fogadlatván, a számvénőség — a közszé-terhére — kiküldetett.

Jelenti továbbá, miként az alapítványi uradalom mindazon javadalmának kiszol-gáltatását megtagadta, melyekkel eddig a szederkényi, romonyai és kémei közs. isk. főtartásához és tanítói fizetésekhez járult; mely körtlmenyből folyólag intézkedés tete-tett, hogy a hiány a költségvetés felze-fedet nyerjen.

Végül bemutatja a németbolyi választásról fölvetett jönyvet s kéri a választás megerősítést, mi meg is történt.

Legvégül még megjegyezzük, miként a tapasztalt hiányoknak mielőbbi pótlása ügyében az intézkedés, a mennyiben a helyszíni intézkedés kellő eredményre nem vezetett volna, mielőbb és kellő érlyeile meg fog történi.

Tanító-gyűlés.

A pécsváradvidéki tanítóegylet f. hó harmadikára hirdette szakgyűlést a regé-nyes főkvez. Püspök-Szt.-Lászlóra. A ta-gok egy része már a megelőző nap dél-utánjan átrándult H.-Heténybe, honnan harmadikkal reggel, miután Nagy Mihály tanító magyar vendégteretéről ismert hazában egy élvezetes estét töltöttek el,

a Zengőre mentek. Innen 10 órára léér-kezvén, kezdetét vette a gyűlés.

Nagy Mihály elnök, üdvözölvén a megjelenteket, — kik közül szép számmal voltak nem tanítók és hölgyek is, — ki-emelti fontosságát azon ügynek, melyet tárgyalni fognak.

Legelőször a tanítók nyugdíjaztatása került tárgyalásra; a ponthoz többen szól-tak hozzá, azt óhajtván, hogy a tanítók fizetések arányában nyugdíjaztassanak. Ez azonban elvetett és Schmidt Boldizsar, szabolesányai igazgató-tanító indítványá fogadattott el, mely szerint az egylet — bizván a vallás és közoktatásügyi mi-niszter igéretében, a mennyiben az a nyugdíj fölemelését célozza, — csatlá-kozik a biharmegyei tanítóegylet fölter-jesztéséhez; — óhajítja azonban még a következők figyelembe vételét:

1) a teljes nyugdíj legalább 400 frt legyen, melynek élvezetében

2) 30 évi szolgálat után lépjen a tanító;

3) az özeveg 84 frt kegydíja, s a gyermekek részére megállapított segélydíj a nyugdíjnak megfelelő százalékokban emeltesse;

4) ha hivatása vagy hadiszolgálat következtében nyugdíj-sultsága előtt valék munkásképtelenségé valamely tanító, szolgálati évei kétszeresen, de minden-estre 10 évként számítottassanak;

5) ha valónak oly nyomórék tanitó-árvak, kik kenyerkeresetre képtelenek, a szükséghez képest segítsenek a nyug-díjalapból;

6) vétesseken figyelembe azon tanító-k is, kik 1875-ben korunkal fogva a nyug-díjalapba föl nem vették, s részesítte-sének az alap erchéhez képest kegydíjban. Az osztalton népiskola tantervének kérdésénél kijelentette az egylet, hogy — „Résztelen tan és óráterv"éből — ismévén Schmidt Boldizsar, a végrehajtó bi-zottság által e tárgyban meghívott elő-adónak elveit, — ezeket teljesen magái-nak is vallja.

Ezután a tanító-fizetés rendezésének kérdésére került a sor. Nagy Mihály élénk színekkel festi midazon hátrányokat, melyek a jelenlegi fizetés-módzotokból a tanítóra háramlanak. Valahányszor sötét felleg borul az égre, — ugymond, — rettegünk kell, vajjon nem veri-e a határunkat jég; — mert, ha a gazda nem arat, tires marad a mi kamarunk is. — Azonban a gazdának maradt a mult fölöslegéből, vagy a legrosszabb esetben napszámba megy, — de a tanítót nem oly dísán fizetik, hogy maradásban, s napszámba nem mehet, ha az iskolán kivül marad is kevés ideje a melléküzésere. — Továbbá többen borban is kapjuk fizetésünk egyik részét „azon gazdától kiknek szökejük van." Pusztit a philloxera, — a szőlők vagy ezáltal csökkennek, vagy a gazda kenyéből is (és joggal, ki tilthatná el ezt töl!) gyümölcsössé vagy szantoföldé változnak at; — már most ki téríti meg a tanító vesztését? — De vannak olyanok is sorainkban, kik nem mint tanító, hanem csak mint kántorok kapnak fizetést.

Eltekintve mindezekről, s még számtalan föl nem soroltaktól, mennyi bajjal, pörrel, haraggal, s a mi legtöbb keserű megaláztatással, s így a tanító tekintély aláassával jár a busán megszólgt „bér" (mert így mondja a paraszt!) beszedése.

Mindezekért azt óhajítja a gyűlés, hogy a fizetést az adóhivatal teljesítse, mint ez más államokban és nálunk az allami iskoláknál is divik; a fizetésnél pedig négy fokozatot állapít meg: — 400 frt minimummal az I. fokozatot; a 600; a III. 800 és a IV. 1000 frttal; s mindegyik fokozatnál 10%-os ötoéves korptlélekkel.

Az „Eötvös-alap" és „Arvánház" föl-víragoztatásához mint egylet erejéhez ké-peszt éventi bizonyos öszszeggel járulni elhatározottak és a tagoknak külön-külön is szívére köttetett ezen intézmények pártolása, a mennyiben ezek pártolásával ön-magát pártolja a tanító.

Végül azon indítvány tététt, hogy az „iskolalátogatások" intézménye mint céltézvesztett és fölösleges, töröltesse el. Hoztak föl példát, hol egy iskolalátogató „az iskolalátogatás körül szerzett érdemei-nél fogva" kitüntetés nyert, holott saját vallomása szerint, tanuló kora óta az iskolának soha oda sem nézett! Egy má-sik pedig, ki mégis elment, azt mondtotta: „Biz' sohasem produkáltam, tanító ur, a gyermekeit, — annyit értek én elhez, mint hajdu a harangöntéshez." — A kor-mány bízzék meg a tanítók ügybuzgósá-gában és kötelességérzetében; — utasítsa a tanfelügyelőket, hogy többit látogassák az iskolákat, mint az iródt és ne vegye körül őket olyanokkal, kik a legjobb esetben is, saját vallomásuk szerint csak annyit értenek a tanításhoz, mint a hajdu a harangöntéshez.

Kimerítettvén az e gyűlésre kitöltött tárgysorozat, az elnök köszönetet mondott a tagoknak, hogy oly szép számmal jelen-tek meg, a vendégeknek pedig, hogy megisteltvén gyűlésünket türelmemel tar-vatták ki mindvégig; — köszönetet sa-zavott végül a távol levő házigazdának, a sz. lászói plébános helyettes Vicsnák, s éljenzés közt nyilvánította befejezettnek a gyűlést, mely után társas ebéd következ-tett, füzszerege toasztokkal.

A résztvevők mindannyian egy kellemesen töltött nap emléket vitték magukkal.

Különfélék.

— **Megeyi közgyűlés.** Kardos Kálmán főispán elnöklet alatt Baranyamegye kö-zönsége évnegyedes közgyűlést tartott létűfőn. A napi rendet megelőzőleg be-jelentette a főispán, miszerint Szukovics Károlyt, és Rónaky Kálmánt kivétező közigazgatási joggyakorokká. A jelen ülésen pedig a honvédelmi miniszter fiát, báró Fehérvary Imrét tb. aljegyzővé ne-vezte; Göbel Andort pedig tb. jár sor-vossá. A miut utólag értesültünk, a mi-niszter fia tényleg munkálkodni is fog a jegyzőség irodában s a széllő azt tudjá-gálja, hogy főispánt akarnak belőle ké-pezni. (Hm-hm!) Következett a napirend. Az alispáni jelentés, mely semmi különö-sét sem foglalt magában. Főolvasottat Teleky, az új helyigminiszter „hivatalos hangu" leirta, melyre a főispán igen jellemzően jegyezte meg, hogy „illempa-rancsolta kötelességből egyszerű fölrít-rban vétessek tudomásul!" Simonffy Janos azonban azt az indítványt tette, hogy jó lenne az egyszerű tudomásul való vétel mel-lelt mejegyezni, hogy igen is támogatni fogja a megye közönsége, az új miniszter, de ö-nökormányzati jogát nem adja föl. Szily korainak tartja meg, hogy a megye az ál-lamosítás ellen mar is állást foglaljon, egyébként is sokkal fontosabbnak tartja az ügyet, miutsem, hogy egy minisztert üdvözöl fölrítat képesen foglalkozzék vele. Simonffy megnyugodott az előtte szó-lo szávaiban. Ezután a napirend legnevez-tesebb tárgya került szónyegre, a megyei szervezet módosítása és a jövő évi költ-ségvetés előkészítése. Csupa fizetés-emelés; de még enél is több, egy új járás sze-rvezése. A sáski, azaz hegyhát járás osz-tatit ketté. A sáski megaradt s az új szolgabírósi székhely, Baranya-Mágoes lesz. A községek kivanjak s allítólag 5 év óta kéri már a megye h.óságát, hogy a hegyhátan B.-Mágoes székhellyel létesítsen új járást. Az új járás föntartásá-ra 4580 frt irányzatott elő; onnyibe kerül tehát az új szolgabírósi szervezése. S i m o n f f y J a n o s, úgymond, ha valaki az adminisztráció javítására tesz válto-zatast és újit; ezer örömmel járul hozzá. S ha a járasok szaporítása, javítás, akkor ezt minden járas kerheti, sőt követelheti. De a mikor, tudvalevőleg, nagy átalaku-lás előtt állunk, akkor nincs értelme a céltézott intézkedésnek. Ha a megye tovább is megtarthatja önkormányzatát, a mi ki-vánatos, úgy még mindig módjában lesz újabb járasokat szervezni, de ha talán az ál-lami kormányzat alá esnek, akkor meg-majd az állam dolga lesz a helyes admin-isztrációról gondoskodni. A jelen bi-zonytalanságban legtanácsosabb az ügyet-levenni a napirendről. Szily László ellen-ben épen most tartja időszertnek az új járás szervezését, mert most van későbbön a tisztújítás, most kell az efféle ügyeket megtenni. Szerinte ma még a megye nem hallott, magamagát nem teheti el. El és uralkodik, tehát módjában áll szervez-kedni, úgy a hogy az adminisztráció he-lyesbítése érdekében jónak látja a „sze-rvezékedést." A megye ma még reformálhat, hát reformáljon. Eddig még más járas ha-sználó kérelmet nem adott be ha érke-znek be hasonló kérelem, a körülmények-hez képest szívesen teljesítené akár vala-mennyi járásban is, mert szerinte a jára-sok szaporításával okvetlenül javul a kö-zigazgatás. Benkö Gyula kétségbevonja, hogy a járas szétdarabolása a közigaza-tás javulása volna. Hosszas és igen ügyes érvelés után kijelenti, hogy Simonffy in-dítványt pártolja; vétessek le az ügy a napirendről. Margittai Péter és Bihari Beuó az új járas szervezése mellett szóltak, majd ismét Simonffy és Szily beszéltek, végre nagy többséggel el lón fogadva az új járas szervezése. A nagy többség nagy részt ben e n e l t bizottsági tagokból áll-tott. Nagy a dologtótó idő, alig voltak a többi járasok képviselve. El is párolgott a t. megyegyűlés ezen tárgy befejezése után, alig maradt egy-ét biz. tag a te-remben. Le is pörgettek hamarosan a 67 számból álló tárgysorozat, melyek közt alig volt valamirevaló ügy. Csupa folyó ügy, számadás, nyugdíj, vétel és szülésznői oklevél kihirdetése.

— **Az új járás.** A megyei közgyűlés által kettéválasztott hegyhát járásban az eddigi Sásdin kivül — mint már megirtuk — újabb alkottatik, mely Mágoes székhelyvel a 8 dik járás lesz a megyében. Ez új járáshoz — ha t. i. a határozat a helyigminiszterium által helyben hagyatik — a mágoesi, szásvári, ráczközari, va-szari és bikali körjegyzőségek fognak tar-tozni, mintegy 20—21 ezer lakóssal. E szerint a következő új állások fognak létesítettni: 1 főszolgabírói, 1 szolgabírói, 1 járasorvosi, 1 járási irnoki állás és 2 hajdu. Ezenkívül a megyében még 4 járási állta-orvosi állás létesítetnek.

— **A megyei költségelőirányzat terve-zete,** melyet az allandó választmány a létűfő közgyűlésen előadott, a tisztí fi-zetések javítását és némely dologi kiadások esékely emelését javasolja. Az I. és II. aljegyző fizetése 200—200 frttal, az árvaszéki tllnököké 100 frttal, az árvaszéki segédkönyvvívőké 200 frttal, 3 árvaszéki díjnóké 60—60 frttal, a járási főszolga-bíróké 100—100 frttal s irodaátalányai 50—50 frttal lenne javítandó. A fizeté-

javitások a dologi kiadások emelésével együtt az addigani 8990 frt kiadást többet...

A közigazgatás államosítása. Tiszta miniszterelnök a napokban Bécsből átrándult...

A pecsi atletikai club f. hó 13-án szombaton d. u. 6 órakor avatja fel újjonan...

Miniszteri tanácsosok Pécsen. Grenzenstein Béla pénzügyi min. tanácsos...

A pecsi lövész-egylet vasárnap f. hó 14-én d. u. 2 órakor kezd meg ünnepélyes megnyitását...

Hymen. János Engel Gyula pecsi fa-nagykereskedő eljegyezte Fürst Lenke kisasszonyt...

Egy kis újítás jó lenne. A napokban többek aláírásával nyílt kérelmet intéztek...

Legélt katona-istálló. A „krajczáros“ laktanya telkén lévő lövistálló hétfőn...

tört borzalmas ropogással pattogtak a cserepek...

Biztosítsuk a kazalt! Laptársunk a „Pecsi Hírlap“ figyelemre méltó vezércikkét...

Phylloxera szőlők bejelentése. A rendőrkapitányság — tekintet a körülmenyire...

Viaskodás vadászokkal. Rác-Meeskéről írják nekünk, hogy ott az orvadászat veszedelmesen elharapódzott...

A mohácsi járásbíróskörében. A „Mohács és Vidéke“ a következőket írja: Még nem múlt el egészen félesztendeje...

lonve egy héten át szakszerű tüzetes vizsgálat tárgyává tette annak ügymenetét...

Az új egyforintosok. Az 1 o. ért. forintról szóló új államjegyek kiadása a cs. és kir. közös központi pénztár által...

A Pécsei Dalkörző zászólóira adakoztak: (Folytatás) Benkő Gyula 26. sz. ívén. Benkő Gyula 1 frt, Benkő Mariska 50 kr...

NAGY FERENCZ laptulajdonos. KIS JÓZSEF, VÁRADY FERENCZ lapvezér.

EXPEDITION VON MÖBELN ohne Emballage. BUTORRAKTAR MÖBEL LAGER und TISCHLEREI ASZTALOSÜZLET

A fényképészet. nemcsak nélkülözhetlen segédesszók számú komoly szakmáért...

Hirdetmény. A pécsi honvéd sántortáborban időszakonként elhelyezendő honvéd csapatok kenyér, lótap és ágyszalma szükségletnek...

harlandi orsó-czernáját. A cs. kir. szabadalmazott harlandi czérna-gyár ajánlja a bécsi és a párisi kiállítások legmagasabb díjat nyert...

Első Pécsi Temetkezési Intézet „Kegelet“. temetkezések rendezését a tulajdonát képező francia mintá szerinti díszes légmentes üveg- és nyitott halottas kocsijában...

Édes zöld-takarmány télre csak a Mayfarth Ph. és társa-féle zöld-takarmány-sajtó szabadalmazott készülékkel állítható elő.

9862
tk. 1889. sz.

Árverési hirdetés.

A pécsi kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy ifj.
Némethy József végrehajtatónak Cseke
István és neje Zak Anna végrehajtatás
szenvedők elleni 28 frt 45 kr. tőkeköve-
telés és járulékaik iránti végrehajtatási ügy-
ében a sádsi kir. járásbírósg. területén
levő Komlón fekvő a komlói 41. sz. telek-
könyvben felvett 1/2 telekből Cseke István és
neje Zak Anna illető részére 482 frt
becsárban, az ugyanazon tjkvben foglalt
+ 413, 1028 és 1064. hszsz. fekvősegekre
egészben 8 frt, 21 frt és 5 frt becsárban,
tehát nemcsak végrehajtatás szenvedőket
illető felelőszere, hanem a társulajdono-
sok Pandur István és neje Zak Örszét
illető felelőszere is, minthogy a fekvőse-
gek egyike sem tti meg a törvényes 200
frt becsár összegét, a komlói 157. sz.
tjkvben felvett 424. hszsz. szőlőre 10 frt
becsárban mint ezennel megállapított ki-
kiáltási árban elrendelte, és hogy a fen-
tebb megjelölt ingatlan az 1889. évi
szeptember hó 13-ik napján délelőtt
10 órakor Komló község házában meg-
tartandó nyilvános árverésen a megálla-
pított kiáltási áron alól is eladati fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az
ingatlan becsárának 10%-át vagyis 48
frt 20 krt, 80 krt, 2 frt 10 krt, 50 krt és
1 forintot készpénzben, vagy az 1881. évi
LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal
számított és az 1881. évi nov. hó 1-én
3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminisz-
teri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadék-
képes értékpapírban a kiküldött kezé-
hez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170.
§-a értelmében a bánatpénznek a bíróság-
nál előleges elhelyezéséről kiállított szabály-
szerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság.
Kelt Pécsen, 1889. évi június hó
22-dik napján.

Lukrits István,
kir. törvénzéki bíró.

„THE GRESHAM“

Életbiztosító-társaság Londonban.

Ausztiai fiók: Bécs, Gisellastrasse 1.
szám, a társaság saját házában.
Magyarországi fiók: Budapest, Ferencz
József-tér 5. és 6. szám, a társaság saját
házában.

A társaság vagyoná,
1888. június 30-án frk 102,846,222-47

Évi bevétel biztosítá-
sok és kamatból 1888.
június 30-án . . . . . frk 19,191,298-73

Kifizetések biztosítási
és járadéki szerződés-
ek és visszavásárlók
stb. után a társa-
ság fennállása óta
(1848.) . . . . . frk 205,158,040—

A legutóbbi tizenkét
hónapi üzleti idő alatt
a társaságnál . . . . . frk 50,921,150—

értékig nyújtattak be
ajánlatok, miáltal a
társulat fennállása óta
benyújtott ajánlatok
összeréke . . . . . frk 1561,757,690—
értékre meg. — Tervezetek és minden
közelebbi felvilágosítások az osztrák-ma-
gyar birodalom minden nagyobb városá-
ban az ügynök urak és a magyar és
osztrák fiokok által adatnak.

9258
tkv. 1-89. sz.

Árverési hirdetés.

A pécsi kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a
pécsi takarékpénztár végrehajtatónak Rei-
chardt Rezső és Skolnik Józsefné végre-
hajtatás szenvedő elleni 100 frt tőkeköve-
telés és jár. iránti végrehajtatási ügyében
a pécsi kir. törvényszék területén levő
Pécsen fekvő a pécsi 3446. sz. tjkvben
felvett 2549., 2550. hszsz. 73. sz. ház
és udvartérre az árverést 1950 frtban ezen-
nel megállapított kiáltási árban elren-
delte és hogy a fentebb megjelölt ingat-
lan az 1889. évi szeptember hó 4-ik
napján d. e. 10 órakor Pécsen a kir.
törvénzéki épület árverezési szobá-
jában megtartandó nyilvános árverésen
a megállapított kiáltási áron alól is
eladati fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az
ingatlan becsárának 10%-át vagyis 195
forintot készpénzben, vagy az 1881. LX.
t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal szá-
mított és az 1881. évi november hó 1-én
3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri ren-
deltet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes ér-
tékpapírban a kiküldött kezébe letenni,
avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értel-
mében a bánatpénznek a bíróságnál elő-

leges elhelyezéséről kiállított szabályszerűt
elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság.

Kelt Pécsen, 1889. évi június hó
6-ik napján.

Lukrits István,
kir. törvénzéki bíró.

HIRDETMÉNY.

Közzététetik, hogy a Szigetvár
város tulajdonához tartozó lakások,
bóltelhelyiségek, 3 országos vásárbani
és a rendes heti vásárokon kívüli
helypénzszedési jogok és egy
nagy **pincze j. évi július hó
17-én délelőtt 8 órakor** a vá-
rosház tanács termében nyilvános ár-
verésen 3 évi időtartamra haszonbérbe
fognak adni.

Az árverési feltételek alólról elől-
járásnál megtekinthetők.

Szigetvár, 1889. július 3.

Vargha Sándor, Duchon József,
jegyző, városbíró.

Magyar gőzcséplőkészletek.

Előállítja, pontosan és olcsón szállítja az

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat ezéllott

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

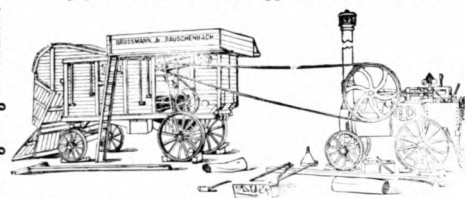
Gyár: Külső váci-út 7. BUDAPEST az osztr.-magy. államvasp.
Lóvonatú vasút állomás. indóházának megérk. kapu-
jától 10 percznyi távolságra.

Különlegesség:

szab. szeges rendszerű gőzcséplőgépek

legújabb szerkezetben, legpontosabb kivitelben

Teljes jótállás.

3 1/2, 4 és (új) 6 lőerejű mozgonyokhoz és mozgonyokkal

Szénfűtésnél kell 200-250 300-350 ko. szén (fa aránylag) 14 óra a.
Szalmafűtésnél kell 5-7 5-7 kéve szalma 100 kicséplét kévénél

Cséplési képesség 5-7000 7-10000 közepnagságu kéve 14 óra alatt

a magoknak legfőkéletesebb kieséplése, kitűnő tisztítása és osztályozása mellett.

Verőléczes gőzcséplőgépek vaskerettel

6, 8 s 10 lőerejű fa-, szén- és szalmafűtési mozgonyokhoz s mozgonyokkal

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat ezéllott

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

Kizárólag hazai gyártmányok.

Képviselőnk Pécsen Matros János ur.

Tisztelt közönség!

Baross Gábor példájára
Gusztust kaptunk a zónára,
Istók ucsese! hogy nem bóna:
Minden fertály egy-egy zóna! . . .
Az utazás az országra!
Mibe kerül? Potom árba!
Egy-egy zóna forint ötven,
Megadhatja ki-ki könnyen,
S ha bejön a másfél bankó:
Utazik a **Veréb Jankó!**

***

Baross Gábor a miniszter
Vasutakat államosít,
Veréb Jankó a viczciszter
Prenumeránst állandósít!

Vasuti menetjegy-iroda, a hol a „**VERÉB JANKÓ**“ zóna-kártyája
megváltható:

Pécs, János-utca 8. szám.

Minden vasárnap reggel gyors vonattal utazik a Jankó.

Tessék hát csak jegyet venni!

Nyitva van a kassza, lehet —

S ha meg van a zóna-kártya:

Fütytérés nélkül is — „**mehet!**“

Harmadik csengetés!

Julius, Augusztus, Szeptember felé — **tessék beszállani!**

Megvél
gyomorhajok
ellen.

Robitschi

A
tartományi

SAVANYUVIZ

A legjobb
trissító ital

„Tempel“-forrás.

A robitschi savanyuviz a legnépszerűbb és legkeresettebb ásványviz és elismert
gyógyszer fölmulthatatlan hatásánál fogva emésztési bajoknál, étvágytalanságnál,
gyomor- és bélkathararsoknál, hughólyag és hughyosó kathararsnál, máj-, lép- és epe-
hólyag-bántalmaknál, vérbajoknál, túlságos elhajasodás- és sapkórnaál. A legkelleme-
sebb üdítő ital és a **váltóláz** ellen a legjobb orvosság.

FŐRAKTÁR:

Hoffmann Jánosnál.

Budapesten, (Akademia-útca.)

Kapható minden fűszerkereskedésben.

Figyelmeztetésül.

**A MOHAI
ÁGNES
FORRÁS
SAVANYUVIZ**

mindazon tisztelt fogyasztóknak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógyezé-
lokra, vagy tisztán mint asztali vizet előszeretettel használják,

visszaélések kikerülése végett

magukat **beszerzéseik alkalmával** azon névvel „**mohai**“, **télevezetni ne**
engedjék, minden alkalommal arra **ügyelni** kellőztassanak, hogy a címkén
„**mohai Ágnes-forrás**“ legyen s azt rövidítve

ÁGNES forrás néven nevezve kiszolgáltati
követeljük.

A nagyérdemű közönségnek ásványvizünket szives jóindulatába ajánlvá,
maradtunk teljes tisztelettel

az **ÁGNES-forrás** kutkezelősége Mohán

Az évi elszállítás 2,000,000 palaczk.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI ÁGNES FORRÁS.

ÉDES-KÜTYÜL.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Országos főraktár

m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz- szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Pécsen kaptató: Dobszay A., Eizer János, Hergert József, Herdein Lajos,
ifj. Rézbányai János, Simon János, Scheibner János és Spitzer Sándor fia
uraknál.